

Trên đây là nội dung bài viết mang tên "ADB sounds caution" trên tờ Asia Times ngày 24.11, cùng lúc với một bài viết khác tóm lược các mục tiêu phát triển của Việt Nam dưới tựa đề "Hanoi aims for more".

Dưới đây là vài trích đoạn của bài viết "ADB sounds caution":

Sự suy yếu của nền kinh tế toàn cầu sẽ ít tác động đến VN do lẽ VN thật ra tùy thuộc không đáng kể vào việc xuất khẩu sang Mỹ cũng như lĩnh vực công nghệ thông tin. Tuy nhiên, nền kinh tế VN sẽ tăng trưởng kém hơn so với những dự kiến ban đầu của ADB (Ngân hàng phát triển châu Á) do "ngoại cảnh ngày càng xấu đi và do những thành tựu của các lĩnh vực kinh tế có phần kém đi", theo báo cáo kinh tế mới nhất của ADB.

ADB THẬN TRỌNG VỚI CÁC MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN CỦA VIỆT NAM

DANH ĐỨC

Giá nông sản trên thế giới thấp đi đã tác động đến sự tăng trưởng của lĩnh vực nông nghiệp trong khi lĩnh vực công nghiệp cũng chịu tác động bởi tình hình giảm cầu trong nước và ngoài nước. Bản báo cáo mới nhất của ADB cho thấy tăng trưởng sẽ là 6% thay vì 6,4% như dự kiến trước đây.

Tuy nhiên, bản báo cáo này cũng ghi nhận rằng toàn cảnh kinh tế VN vẫn tích cực hơn các nước khác trong khu vực. Tăng trưởng GDP bình quân của các nước châu Á- Thái Bình Dương và Đông Nam Á (ngoại trừ Trung Quốc vốn ở mức 7,3%) chỉ vào khoảng 3,4% và 2,4% cho từng khu vực. Tổng cục thống kê (TCTK) của VN lạc quan hơn ADB, khi cho rằng tỷ lệ tăng trưởng GDP của VN sẽ là 7% trong năm nay. Sự khác biệt trong những ước tính về tăng trưởng này tập trung ở các lĩnh vực như nông nghiệp và công nghiệp. Trong khi ADB dự kiến tỷ lệ tăng trưởng công nghiệp vào khoảng 9,4% thì TCTK dự trù đến 10%.

Bản báo cáo nhấn mạnh vẫn còn một số cản trở trên con đường phát triển của VN. Trong khi các cam kết

đầu tư trực tiếp của nước ngoài vẫn gia tăng, thì thực trạng đầu tư lại bị tác động ngược chiều do sự suy giảm kinh tế ở Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan và Trung Quốc - những nhà đầu tư lớn nhất vào Việt Nam. Do giá hàng xuất khẩu trên thị trường thế giới giảm cũng như giảm cầu ở nước ngoài, tăng trưởng xuất khẩu hàng hoá sẽ tuột mạnh từ 24,3% trong năm 2000 xuống còn khoảng 12% trong năm 2001. Giá hàng tiêu dùng tiếp tục giảm trong nửa đầu năm nay do giá lương thực giảm nhưng trong nửa năm sau xu hướng đã ngược lại. Chính phủ đã đáp ứng lại sự giảm tăng trưởng bằng cách duy trì đòn bẩy thuế suất và lãi suất (hạ) nhằm kích cầu nội địa. Tăng trưởng thu nhập năm 2001 dự kiến sẽ thấp, phản ánh thu nhập đầu hoá giảm đi

cho các sản phẩm then chốt của mình ngõ hầu có thể khai thác được thị trường Mỹ. Đối với các nước láng giềng, VN cũng cần thu hút đầu tư từ Trung Quốc, nhất là sau khi Trung Quốc trở thành thành viên trọn vẹn của WTO.

Sự suy giảm đầu tư nước ngoài là mối quan tâm vì để đạt mục tiêu tăng trưởng GDP ở mức 7% hoặc cao hơn trong những năm tới, tỷ lệ đầu tư sẽ phải tăng lên đến khoảng 30%. Do lẽ đầu tư trực tiếp nước ngoài có phần hạn chế, đầu tư nội địa của tư nhân cần được tăng lên ngõ hầu đáp ứng được nhu cầu.

Tăng đầu tư tư nhân trong nước có nghĩa là tăng "sân chơi" cho lĩnh vực tư nhân. Bù lại, lợi nhuận gia tăng sẽ có thể trở thành nguồn vốn tích lũy trong tương lai.

Các yếu tố hạn chế đầu tư tư nhân tại VN bao gồm: cơ cấu công nghiệp tư nhân vẫn quá nhỏ, phần lớn vẫn ở qui mô gia đình, lợi nhuận thấp không đủ để đầu tư phát triển, mặt khác khó có khả năng được vay vốn... Khối lượng tín dụng dành cho lĩnh vực tư nhân chẳng là bao do thói quen dành ưu đãi tín dụng cho các xí nghiệp quốc doanh...

Nội dung bài viết còn dài, các ý kiến cũng chẳng có gì mới (nguyên văn bản báo cáo có thể tìm đọc tại địa chỉ: <http://www.adb.org/Documents/Books/ADO/2001/vie.asp>), cũng chỉ là những nhận xét mà bản thân các bạn đọc đều có thể tự tìm ra. Người viết bài này, khi trích dẫn lại cũng chỉ làm công việc ngán ngẩm là nhắc lại những điều mà, nói theo Vũ Trọng Phụng, là "biết rồi, khổ lắm, nói mãi".

Vấn đề đặt ra là tại sao các vấn nạn "biết rồi, khổ lắm, nói mãi" này cứ "vũ như cần"? Trong những ngày này, các đại biểu quốc hội cũng đang liên tiếp đặt những câu hỏi tương tự. Không lẽ khả năng của chúng ta chỉ đến được mức "đặt vấn đề", chứ không thể "biến nghị quyết thành hành động" được hay sao? Mục Số tay, báo Tuổi trẻ 27.11. có thuật lại cuộc hội thảo "Khu vực đầu tư ASEAN: cơ hội và thách thức đối với các doanh nghiệp", gửi thư mời 1.000 doanh nghiệp tham dự, song chỉ thu hút được khoảng 30 người, chủ yếu là các nhà ngoại giao ASEAN và quan chức. Ví dụ này cho thấy vẫn còn những doanh nghiệp thờ ơ với "số phận" của mình trước AFTA lẫn Hiệp định thương mại Việt- Mỹ.

Khi những nhà doanh nghiệp không tự "thương thân", thì ai sẽ buồn khóc cho họ? Thế nhưng, nếu mai đây các nhà doanh nghiệp của chúng ta thua ngay trên "sân nhà", thì đất nước này sẽ ra sao? ■

và giảm thu từ thuế khoá. Tuy nhiên, sang năm 2002, có thể dự kiến gia tăng trong xuất khẩu, nhập khẩu và đầu tư trực tiếp nước ngoài do tác động của Hiệp định thương mại Việt - Mỹ. Giá cả trên thị trường quốc tế có thể sẽ nhích lên, và do đó làm tăng giá trị xuất khẩu nông sản, điều này sẽ dẫn đến tăng lạm phát trong nước.

Căn cứ vào tình hình chi tiêu và thu ngân sách, các chi phí cải cách đã thực hiện trong những lĩnh vực then chốt như tài chính, xí nghiệp quốc doanh, thương mại, lĩnh vực tư nhân, đầu tư trực tiếp nước ngoài, thất thu sẽ vào khoảng 5,3% trong năm nay. Tuy nhiên, tỷ lệ này vẫn còn trong tầm kiểm soát được. Cán cân thanh toán sẽ nghiêng về phía bội chi do tăng nhập khẩu khối lượng lớn hàng hoá phục vụ đầu tư. Tuy nhiên, khả năng vay nợ nước ngoài vẫn còn cao.

Trưởng đại diện ADB tại VN, John Sanny tuyên bố rằng VN cần trở thành một địa điểm được các nhà đầu tư lâu dài nhắm đến, sao cho có thể tận dụng trọn vẹn lợi thế của tính ổn định xã hội- kinh tế của mình. VN cũng cần nâng cao tính cạnh tranh